

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 11 0 U 024808 20 Uvp
Banjaluka, 09.02.2022. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija Smiljane Mrše, kao predsjednika vijeća, Svjetlane Knežević i Ljiljane Bošnjak Glizijan, kao članova vijeća, uz učešće Željke Vujanović, kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi M. B. iz N., koga zastupa punomoćnik O. R., advokat iz N. (u daljem tekstu: tužilac), protiv akta broj ... od 17.04.2019. godine, tuženog Ministarstvo ..., u predmetu priznavanja vojnog angažovanja u ratu, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Banjaluci broj 11 0 U 024808 19 U od 18.12.2019. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 09.02.2022. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se odbija.

Odbija se zahtjev tužioca za nadoknadu troškova postupka.

Obrazloženje

Pobijanom presudom stavom 1. izreke odbijena je tužba podnesena protiv uvodno označenog osporenog akta, kojim je (tačkom 1. dispozitiva) odbijen zahtjev tužioca za priznanje vojnog angažovanja u ratu, za periode od 21.10.1991. godine do 16.06.1992. godine u VP 7394 M., od 16.06.1992. godine do 31.07.1992. godine u VP 7640 N. i od 01.04.1995. godine do 01.02.1996. godine u VP 7035 N., a (tačkom 2. dispozitiva) konstatovano da je u službenoj evidenciji Ministarstva evidentirano vojno angažovanje tužioca u periodu od 01.08.1992. godine do 01.04.1995. godine u VP 7202 B.. Stavom 2. izreke pobijane presude odbijen je zahtjev tužioca za nadoknadu troškova upravnog spora.

Odbijanje tužbe se obrazlaže razlozima da je zakonito postupio tuženi kada je odbio zahtjev tužioca za priznanje vojnog angažovanja u ratu za periode od 21.10.1991. godine do 16.06.1992. godine u VP 7394 M., od 16.06.1992. godine do 31.07.1992. godine u VP 7640 N. i od 01.04.1995. godine do 01.02.1996. godine u VP 7035 N., jer tužilac ove periode učešća u ratu dokazuje isključivo svojom izjavom i iskazima svjedoka, a koji dokazi se u smislu odredbe člana 128. stav 4. Zakona o pravima boraca, vojnih invalida i porodica poginulih boraca Odbrambeno-otadžbinskog rata Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 134/11, 9/12 i 40/12 - u daljem tekstu: Zakon o pravima boraca), ne smatraju dovoljnim dokaznim sredstvima. Sud nije doveo u pitanje sadržaj odredbe člana 147. stav 2. Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 13/02, 87/07, 50/10 i 66/18- u daljem tekstu: ZOUP) koja propisuje da se kao dokazno sredstvo može upotrijebiti sve što je podesno za utvrđivanje stanja stvari i što odgovara pojedinom slučaju, kao što su isprave, odnosno mikrofilmska kopija isprave ili reprodukcija te kopije, iskazi svjedoka, izjava stranke, nalazi i mišljenje vještaka, uviđaji i drugo, ali je

ukazao na to da odredba člana 2. ZOUP propisuje da se pojedina pitanja postupka zbog specifične prirode upravnih stvari u određenim upravnim oblastima mogu posebnim zakonom urediti drukčije nego što su uređena ovim zakonom, ako je to neophodno, što je u saglasnosti sa odredbom člana 107. Zakona o pravima boraca koja propisuje da se u postupku za ostvarivanje prava po ovom zakonu primjenjuju odredbe zakona kojim se reguliše upravni postupak, ako ovim zakonom nije drugačije određeno. Kako je Zakonom o pravima boraca drugačije određeno, odnosno odredbom člana 128. stav 4. je propisano da se izjave stranaka i svjedoka ne smatraju dovoljnim dokaznim sredstvima u postupku iz stava 1. i 2. ovog člana (u koje spada i rješavanje o zahtjevu za priznavanje vojnog angažovanja u ratu), pravilna je odluka tuženog kojim je odbijen zahtjev tužioca. Sud je citirao odredbu člana 12. stav 1. Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja vojnih evidencija („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 66/12 - u daljem tekstu: Pravilnik) koja propisuje da se vrijeme koje su pripadnici oružanih snaga SFRJ, odnosno Republike Srpske proveli u ratu, a nije evidentirano u službenoj evidenciji, priznaje kao učešće u ratu samo ako stranka priloži odgovarajuće dokaze o svom angažovanju, kao i stav 2. te odredbe koja propisuje da se pod dokazima u smislu stava 1. ovog člana podrazumijevaju: a) vojna knjižica, ako je period angažovanja upisan u rubrici „učešće u ratu“, potvrda nadležne vojne pošte u čijem je sastavu stranka bila angažovana i b) svaki drugi dokument ovjeren pečatom nadležne vojne pošte, odnosno pečatom Ministarstva unutrašnjih poslova, navodeći da tužilac nije priložio nijedan od ovih relevantnih dokaza, a što isključuje mogućnost da se njegov zahtjev usvoji, kako je sve to pravilno zaključio i obrazložio tuženi u osporenom aktu.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje presude (u daljem tekstu: zahtjev) tužilac pobija zakonitost iste zbog povreda pravila postupka koje su od uticaja na rješenje stvari i pogrešne primjene materijalnog prava. U zahtjevu ističe da se po pozivu nadležnog organa odazvao u rezervni sastav tadašnje JNA 21.10.1991. godine, gdje je uz transformacije kojim je nastala V. R. S. ostao sve do 01.02.1996. godine, što je dokazao u upravnom postupku putem svjedoka, a što je sve bilo i upisano u njegovoj vojnoj knjižici koja mu je oduzeta prilikom zarobljavanja pobliže opisanog u tužbi. Ističe da su tuženi i sud postupali strogo formalno pridržavajući se odredbe člana 128. stav 4. Zakona o pravima boraca koja propisuje da se izjave stranaka i svjedoka ne smatraju dovoljnim dokaznim sredstvom u postupku iz stava 1. i 2. ovog člana, a dodaje da je siguran da zakonodavac nije imao u vidu ovakve slučajeve, posebno što je suprotno propisano odredbom člana 147. ZOUP, a tužiocu nije ostala nikakva druga mogućnost dokazivanja činjenica u konkretnom slučaju, osim putem izjava svjedoka. Navedenu odredbu po stavu tužioca treba tumačiti logički, a ne „bukvalno“ i ciljno posebno ako se ima u vidu na kakvom je borbenom zadatku on zarobljen i oduzeta mu je vojna knjižica, te je kasnije razmijenjen, a sve navedeno dokazao je iskazima svjedoka - saboraca od kojih su mu neki i pretpostavljene starješine. Tvrdi da propisivanjem kao u odredbi člana 2. ZOUP zakonodavac takođe sigurno nije imao u vidu ovakve slučajeve, jer bi u suprotnom brisao odredbu člana 147. ZOUP, te zaključuje da je postupanjem na prednji način njemu uskraćeno pravo na pravično suđenje garantovano odredbom člana 6. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda koja ima prednost u odnosu na domaće zakonodavstvo. Zbog navedenog predlaže da se zahtjev uvaži i pobijana presuda ukine, te predmet vrati nižestepenom sudu na ponovni postupak i odlučivanje, a postavio je i zahtjev za nadoknadu troškova ovog postupka koji se odnose na sastav zahtjeva od strane advokata u ukupnom iznosu od 1.125,00 KM.

Tuženi u odgovoru na zahtjev ističe da je isti neosnovan, jer tužilac osim svoje izjave i iskaza svjedoka ne posjeduje nijedan pisani dokaz propisan odredbom člana 12. Pravilnika koji bi potvrdio učešće u ratu u spornom periodu, a što kod jasne odredbe člana 128. stav 4.

Zakona o pravima boraca koji je *lex specialis* isključuje mogućnost da mu se taj period prizna kao vojno angažovanje u ratu. Predlaže da se zahtjev odbije.

Razmotrivši zahtjev, pobijanu presudu, odgovor na zahtjev, kao i cjelokupne spise upravnog spora i predmetne upravne stvari, saglasno odredbi člana 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 109/05 i 63/11 - u daljem tekstu: ZUS), odlučeno je kao u izreci ove presude iz sljedećih razloga:

Pravilno je pobijanom presudom odbijena tužba podnesena protiv osporenog akta tuženog od 17.04.2019. godine, uz iznošenje valjanih i argumentovanih razloga od strane nižestepenog suda koje tužilac nije doveo u sumnju navodima zahtjeva.

Ovo stoga što je u provedenom upravnom postupku nesporno utvrđeno da je tužilac zahtjevom podnesenim tuženom dana 05.02.2018. godine zatražio da mu se prizna vojno angažovanje u ratu za periode od 21.10.1991. godine do 16.06.1992. godine u VP 7394 M., od 16.06.1992. godine do 31.07.1992. godine u VP 7640 N. i od 01.04.1995. godine do 01.02.1996. godine u VP 7035 N., a za dokazivanje kojih činjenica nije priložio nikakve druge dokaze osim svoje izjave i iskaza svjedoka koji se shodno odredbi člana 128. stav 4. Zakona o pravima boraca ne smatraju dovoljnim dokaznim sredstvima. Odredba člana 128. stav 4. Zakona o pravima boraca koji jeste *lex specialis* u smislu odredbe člana 2. ZOUP je bila na snazi u vrijeme odlučivanja tuženog i nižestepenog suda, zbog čega su isti bili u obavezi da je primijene na rješavanje predmetne upravne stvari i upravnog spora, kako su i učinili.

Na zakonitost osporenog akta od 17.04.2019. godine i presude nižestepenog suda donesene 18.12.2019. godine nije od uticaja okolnost što je Odlukom Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj U-6/20 od 26.03.2021. godine (objavljena u „Službenom glasniku BiH“ broj 25/21 dana 23.04.2021. godine) utvrđeno da odredba člana 128. stav 4. Zakona o pravima boraca nije kompatibilna sa članom II/3e) Ustava BiH i članom 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, jer je ta odluka Ustavnog suda BiH donesena nakon što je predmetni upravni postupak pravosnažno okončan.

Ovo stoga što odredba člana 61. stav 3. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine - Prečišćeni tekst („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ broj 94/14 - u daljem tekstu: Pravila Ustavnog suda BiH) propisuje da ukinuti opšti akt, odnosno njegove ukinute odredbe prestaju važiti narednog dana od dana objavljivanja odluke Ustavnog suda u „Službenom glasniku Bosne i Hercegovine“, a ovdje je to 24.04.2021. godine. Navedena odluka Ustavnog suda BiH od 26.03.2021. godine je javno objavljena u „Službenom glasniku BiH“ broj 25/21 od 23.04.2021. godine, pa je tužilac, kao i svaka druga stranka, imao mogućnost da zatraži ponavljanje predmetnog upravnog postupka i izmjenu osporenog akta. Naime, odredba člana 65. Pravila Ustavnog suda BiH propisuje da svako kome je povrijeđeno pravo konačnim ili pravosnažnim pojedinačnim aktom, donesenim na osnovu odredaba koje su prestale važiti u smislu člana 61. ovih pravila, ima pravo da zatraži od nadležnog organa izmjenu tog pojedinačnog akta, a nadležni organ je obavezan da ponovi postupak i uskladi akt sa odlukom Ustavnog suda, dok je odredbom člana 66. Pravila Ustavnog suda BiH propisan rok u kome se može tražiti izmjena konačnog ili pravosnažnog pojedinačnog akta.

U upravnom i sudskom spisu nema podataka o tome da li je tužilac zatražio ponavljanje predmetnog upravnog postupka i izmjenu osporenog akta tuženog od 17.04.2019.

godine, ali ta okolnost sama za sebe nije od značaja za rješavanje predmetne upravne stvari, odnosno upravnog spora koji su po stavu ovog suda zakonito okončani.

Kod takvog stanja stvari, ovaj sud nalazi da pobijanom presudom nisu ostvareni razlozi nezakornosti iz odredbe člana 35. stava 2. ZUS, pa se na osnovu odredbe člana 40. stav 1. istog zakona, zahtjev tužioca odbija.

Odluka o troškovima postupka iz stava 2. izreke ove presude se zasniva na odredbi člana 49a. stav 1. ZUS, s obzirom da je zahtjev tužioca odbijen, pa proizlazi da on nije uspio u ovom postupku, zbog čega mu ne pripada pravo na nadoknadu troškova istog.

Zapisničar
Željka Vujanović

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić